

ØKOLOGISK PÅ TAKET: Til venstre i Paris, og til høyre i California inkludert miljøvernforkjemper Jessica Alba.

FOTO: NTB SCANPIX

konvensjonell mat, ettersom slikt ikke tillates brukt i økologisk næringsmiddelproduksjon. Men VKM-rapporten skriver at det man får i seg av rester av plantevernmidler og andre pesticider gjennom konvensjonell mat, er så langt under de anbefalte grenseverdiene at det ikke representerer noen helserisiko.

– *Bakterier og smittefare.* Man skulle tro at det var større fare for at man fikk i seg flere smittestoffer gjennom økologisk dyrket mat der det ikke er brukt antibiotika eller pesticider, men internasjonale undersøkelser tyder ikke på det. Det avgjørende ser ut til å være hygieneforholdene i hele næringskjeden “fra gård til gaffel” (“from farm to fork”), eller enda mer dekkende: “fra jord og fjord til bord og tilbake til jord og fjord”, som Mattilsynet bruker i sin bestilling til VKM.

– *Dyrehelse.* Liten forskjell. Det er funnet mindre jurbetennelse og noe mer melkefeber i økologiske storfebesetninger, men ellers er det minimal forskjell i sykdomsforekomst.

– *Dyrevelferd.* De internasjonale reglene for økologisk landbruk spesifiserer større plass og lengre opphold i friluft for husdyrene enn ved konvensjonell drift. Norge har imidlertid et ekstra strengt regelverk for dyrevelferd i konvensjonelt landbruk. Dermed er forskjellene i dyrevelferd mellom økologisk og konvensjonelt husdyrhold usedvanlig små i Norge sammenlignet med f.eks. EU-land og USA. Det er nok en av grunnene til at det bare er en svært liten del av norsk storfe som holdes økologisk. Når det gjelder fjærfe, er det større forskjell også i Norge. Det er da også en betydelig norsk produksjon av “økologiske kyllinger”.

– *Antibiotikaresistens.* I EU-landene og i USA brukes mye mer antibiotika på husdyr enn i Norge. VKM-rapporten konkluderer med at det er akseptabel antibiotika-resistens i alt norskprodusert kjøtt.

– *Fiskeoppdrett, miljø og bærekraft.* VKM-rapporten har ikke vurdert fiskeoppdrett, og heller ikke eventuelle

forskjeller i påvirkningen på miljøet eller bærekraftigheten av økologisk og konvensjonelt landbruk. Det skyldes at bestillingen (mandatet) forskerne i VKM fikk den 30. november 2011 fra Mattilsynet, eksplisitt nevner at disse momenter *ikke* skal være en del av oppdraget.

Burde ha droppet konklusjonen

Som nevnt innledningsvis konkluderer VKM “basert på forskningen som finnes i dag” med at økologisk og konvensjonell mat er like sunt for helsen.

Denne skribent synes den konklusjonen er trukket på et så ufullstendig grunnlag at VKM faktisk burde ha avholdt seg fra den, selv om de muligens kan sies å ha sine ord i behold rent semantisk.

VKM er indirekte inne på manglene selv i et notat av 20. mars 2014 (som ikke har noe med VKM-rapporten å gjøre): *Trygg mat og kosmetikk, friske dyr og planter forutsetter forskning, kartlegging og overvåkning.* Der skriver de at det er behov for mer forskning på bl.a. følgende områder:

– *Helse.* Hva får vi i oss av næringsstoffer, fremmedstoffer, smittestoffer, parasitter og allergener? Hvordan samspiller disse?

– *Miljø.* Miljørisiko ved bruk av plantevernmidler og genmodifiserte organismer, inkludert skjebne i miljøet.

– *Akvakulturproduksjon.* Nye fortyper og effekter på fisk, miljø og menneskers helse.

– *Fiske.* Miljøgifter i det marine økosystemet. Hygiene i fangst, transport og bearbeiding.

– *Husdyrproduksjon.* Innholdet i fôr. Nye infeksjoner som følge av bl.a. nye driftsformer og klimaendringer.

– *Planteproduksjon.* Hvordan klimaendringer kan påvirke planteproduksjonen.

– *Overvåkning over tid.* Helsepåvirkningen av næringsstoffer og fremmedstoffer i maten må følges over tid.

Det at VKM selv skriver – både i VKM-rapporten og